

Utajärven Ponteman tuulivoimapuisto

Kyselyn tulosten koonti 6.9.2022

Taustaa

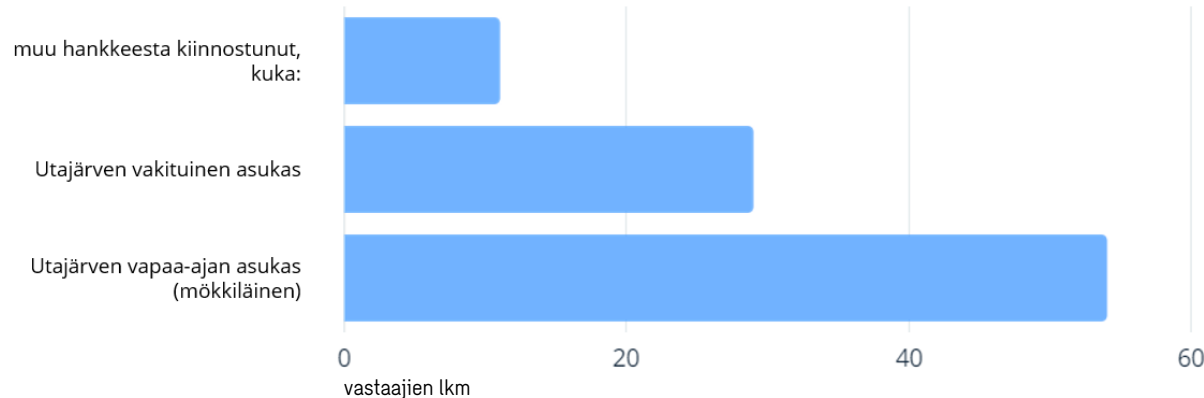
- Tuulipuisto Pontema Oy suunnittelee tuulivoimapuistoa Pohjois-Pohjanmaalle Utajärven kunnan koillisosiin Pontemajärven ympäristöön. Alueelle suunnitellaan sijoitettavan noin 50 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho tulisi olemaan noin 8–10 MW. Voimaloiden roottorin halkaisija tulisi olemaan noin 200 metriä ja tornin korkeus 200 m, jolloin voimalan maksimikorkeus on 300 metriä. Lähin olemassa oleva 400 kV sähköasema on Pyhänselkä Muhoksella.
- Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (YVA-menettelyyn) liittyen toteutettiin kysely, joka oli vastattavissa kesäkuun 2022 lopusta 21.8.2022 saakka.
- Kyselystä lähetettiin tiedote kahden kilometrin etäisyydellä hankealueesta kaikille maanomistajille sekä 2-8 kilometrin etäisyydellä kaikkiin osoitteisiin (sekä vakituiset että vapaa-ajanasunnot). Postitus tehtiin osoitepoiminnan perusteella niin, että samaan talouteen ei lähtenyt kahta kyselyä. Poiminta toteutettiin digi- ja viestintäviraston palvelusta sekä Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmästä ja toteutettiin siten, että vastaajien tunnistaminen tai muunlainen yksilöinti ei ole mahdollista. Lisäksi hankevastaava tiedotti hankealueen maanomistajia kyselystä.
- Kyselyn tiedotteessa oli ohjeet vastata kyselyyn netissä. Mikäli vastaaja ei pystynyt vastaamaan netissä, tiedotteessa oli ohjeet tilata kysely paperilomakkeella valmiiksi maksettuine paperikuorineen.
- Kyselyyn saatiin yhteensä 99 vastausta (sekä sähköisesti että paperilomakkeilla). Vastaukset on koottu yhteen ja käsitelty luottamuksellisesti (YVA-konsultti ja hankevastaava). Kyselyssä ei kysytty vastaajan henkilötietoja, ja vastausten luottamuksellinen käsittely tuotiin esille myös tiedotteessa.
- Vastaukset on koottu yhteenvedoon tähän raporttiin, minkä lisäksi tuloksia hyödynnetään YVA-menettelyssä. Raportti ja tulosten muu tiedotus tehdään niin, että yksittäisiä vastaajia ei pysty tunnistamaan.

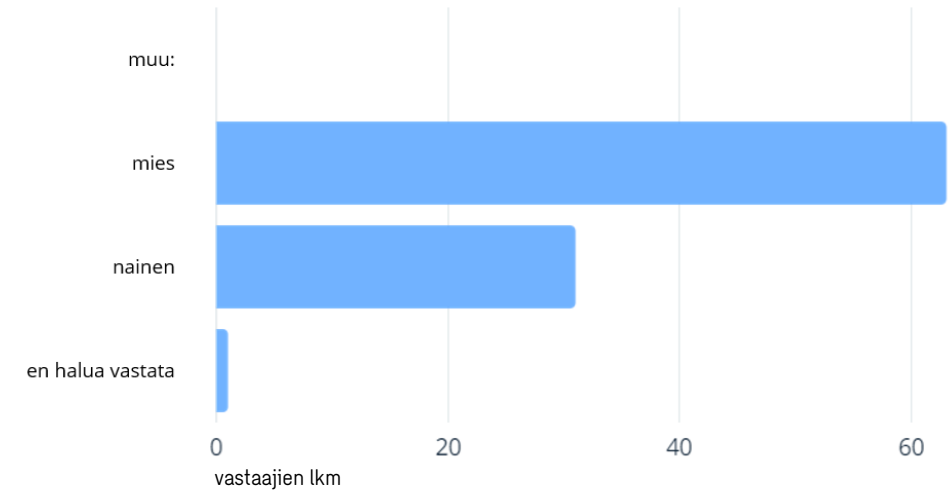
Taustatiedot

- Vastanneista suurin osa (66 %) on miehiä, kolmannes (33 %) naisia
- Yksi vastannut ei halua kertoa sukupuoltaan
- Vastanneissa oli eniten 65 vuotta täyttäneitä (43 %), alle 15-vuotiaita vastaajia ei ollut lainkaan
- Vastaajista 59 % oli Utajärven mökkiläisiä, 32 % vakituksia asukkaita. Mökkiläisiltä kysyttiin myös vakituista asuinkuntaa, yleisimmin vastaajat asuvat Oulussa tai sen lähikunnissa, yksittäisiä vastaajia on maamme suurimmista kaupungeista ja muutenkin ympäri Suomea
- Muita hankkeesta kiinnostuneita oli 11 kappaletta, heistä puolet maanomistajia, neljä metsänomistajia, yksi mökkiläinen ja yksi kiinteistönomistaja tuulivoimapuiston läheisyydessä

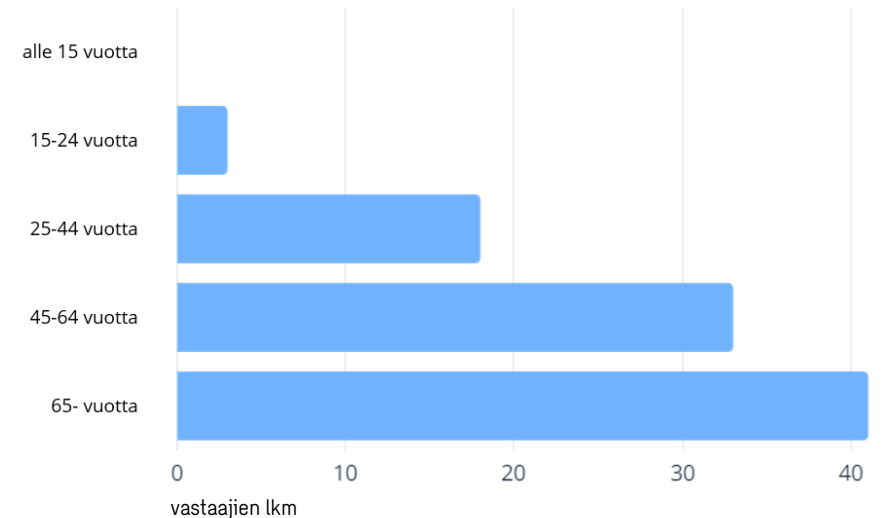
Oletko

Sukupuolesi

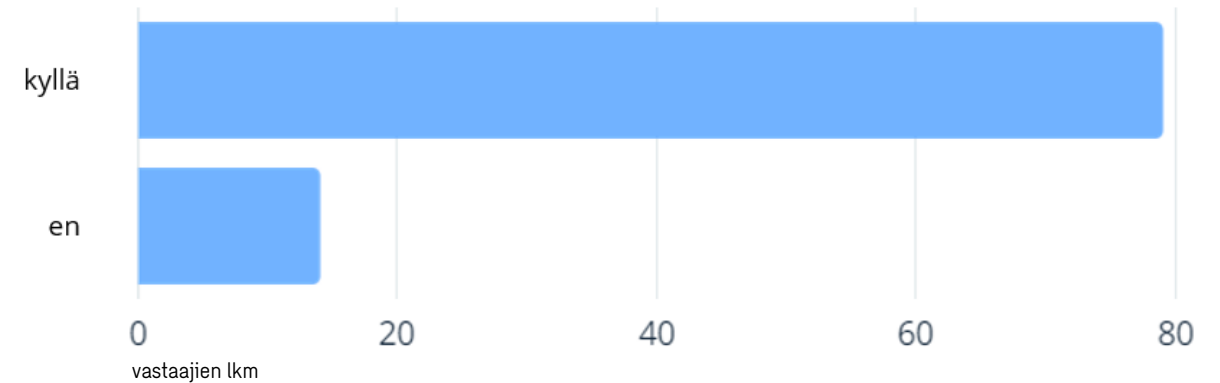
Ikäsi

Taustatiedot

- Vastaajilta kysyttiin, ovatko he kuulleet Ponteman tuulivoimapuistohankkeesta ennen kyselyä. Suurin osa (85 %) on kuullut hankkeesta.
- Mikäli vastaaja on kuullut hankkeesta, kysyttiin mistä:
 - Yleisimmin lähteenä lehdet (mm. Tervareitti)
 - Infotilaisuudet mainittu useammassa vastauksessa
 - Mainittu myös some (mm. Facebook) ja kunnan sivut
 - Maanomistajiin hanketoimija ottanut yhteyttä
 - Mainittu myös muut ihmiset (kyläläiset, sukulaiset jne.)
 - Yhdessä vastauksessa mainittu kansalaisaloite, toisessa taas kansalaisyhdistys

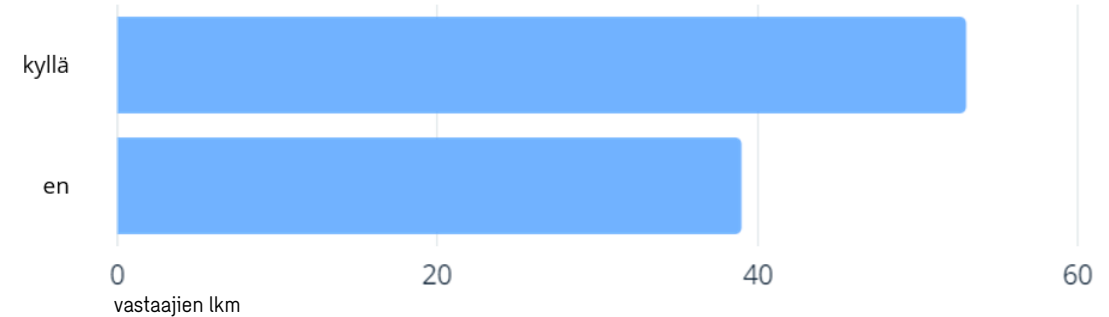
Oletko kuullut Ponteman tuulivoimapuistohankkeesta ennen tätä kyselyä?

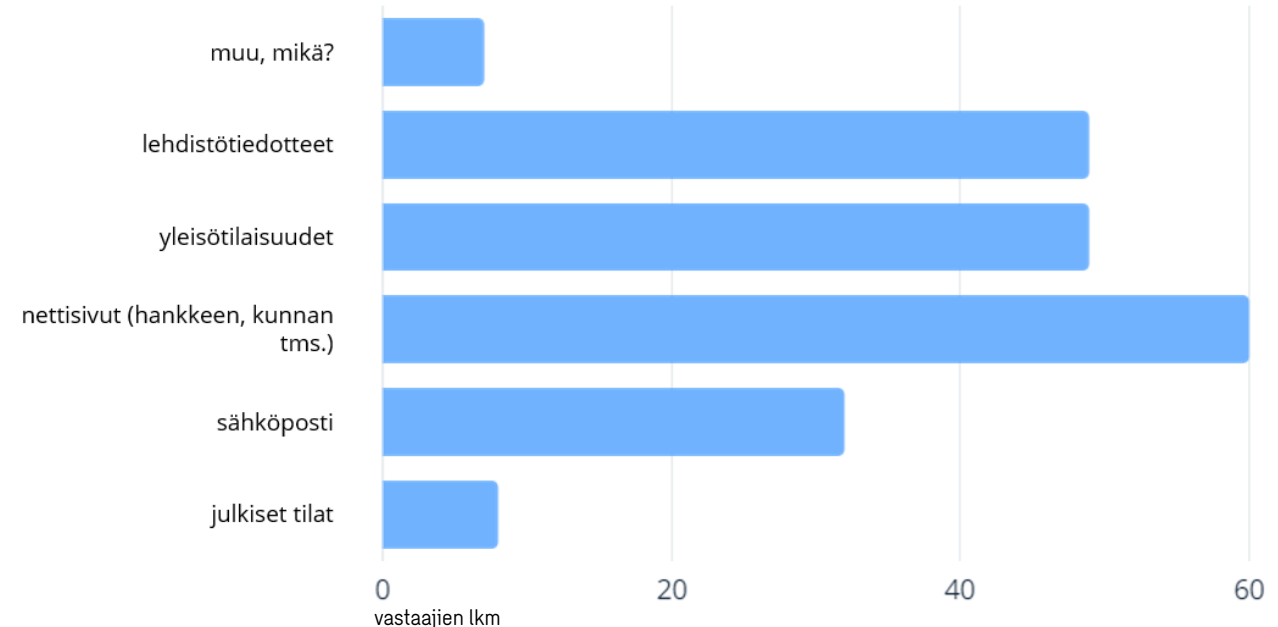
Taustatiedot

- Lisäksi kysyttiin, onko vastaaja saanut riittävästi tietoa tuulivoimapuistohankkeesta
- Reilu puolet (58 %) vastanneista katsoo saaneensa riittävästi tietoa
- Vajaa puolet taas katsoo, että tietoa ei ole saatu riittävästi. Tietoa kaivataan lisää:
 - Vaikutuksista (haitoista), yleisestikin enemmän tietoa etukäteen
 - Vaikutuksista paikallisille, myös mahdollisista hyödyistä
 - Teistä ja kulkujärjestelyistä sekä sähkönsiirrosta
 - Perusteluja tarpeelle, tiedot hiilijalanjäljestä
 - Aikatauluista
 - Hanketoimijasta, maanomistajasopimuksista
 - Toivotaan mm. havainnekuvia
- Vastaajien mukaan tehokkaimmat tavat tiedottaa hankkeesta ovat nettisivut, lehdistötiedotteet ja yleisötilaisuudet
- Kohtaan ”muu” oli kommentoitu yleisimmin, että koteihin lähetettävä materiaali on tehokkainta

Oletko saanut riittävästi tietoa tuulivoimapuistohankkeesta?

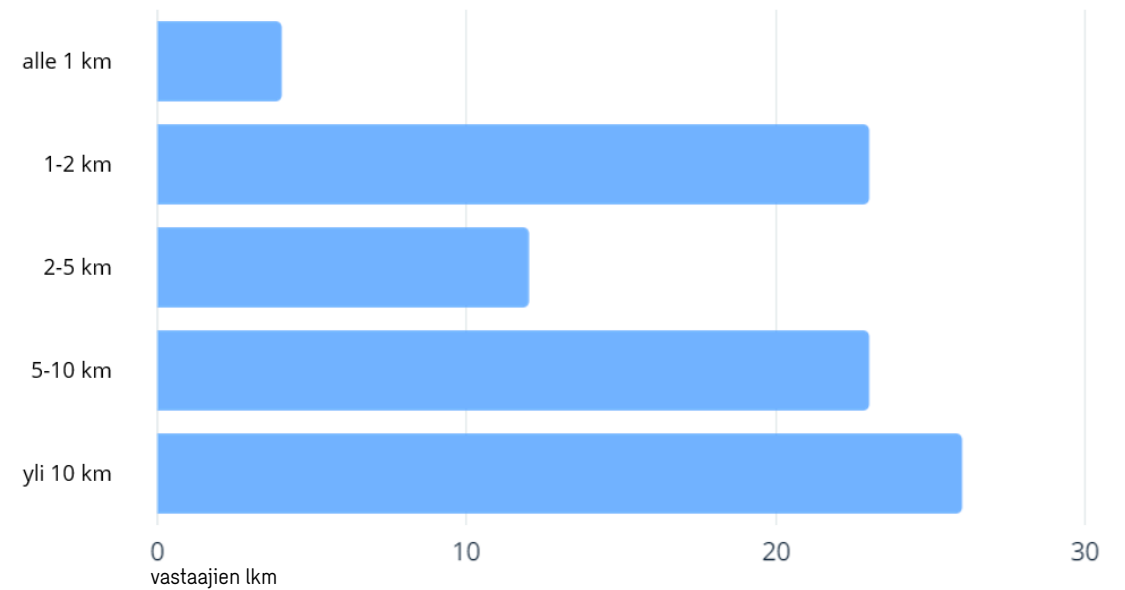
Mitkä ovat mielestänne tehokkaimmat tavat tiedottaa hankkeesta?

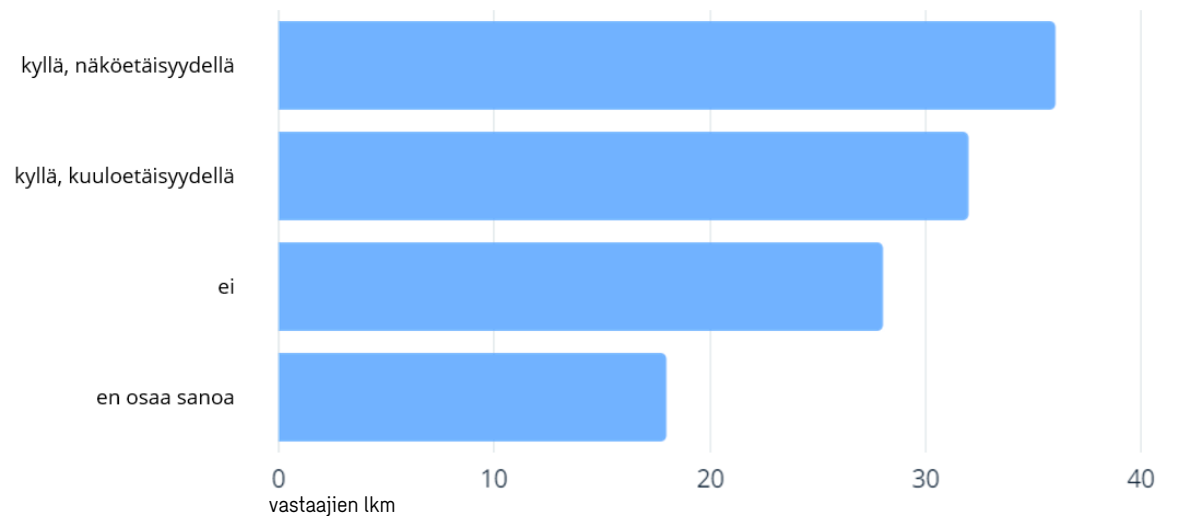
Taustatiedot

- Vastanneista iso osa arvioi asuvansa yli 10 kilometrin etäisyydellä tuulivoimapuiston alueesta, mutta myös lähempänä asuvia vastaajia on runsaasti
- Vastanneista vajaa kolmannes (32 %) katsoo, ei asu näkö- tai kuuloetäisyydellä tuulivoimapuistosta, ja 21 % ei osaa sanoa
- Kuviossa ovat mukana myös ne 25 vastaajaa, joka katsovat asuvansa sekä näkö- että kuuloetäisyydellä
- Vastanneista 27 % on tuulivoimapuistoalueen maanomistajia, lisäksi 39 % omistaa maata lähialueelta

Kuinka kaukana arvioit asuntosi tai vapaa-ajan asuntosi sijaitsevan suunnittelusta tuulivoimapuiston alueesta (lennuntietä)?

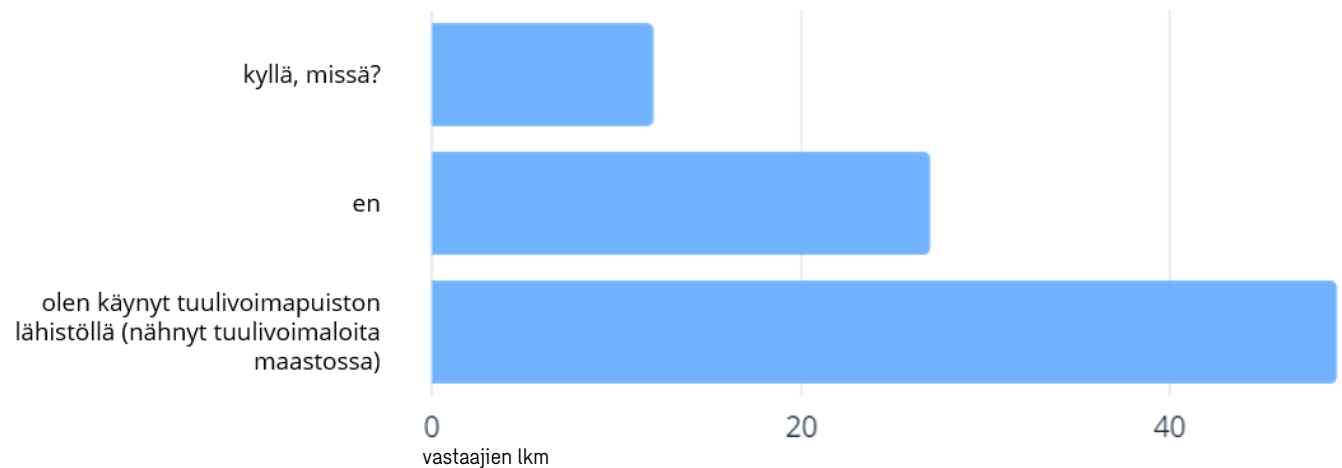
Sijaitseeko suunniteltu tuulivoimapuiston alue arviiosi mukaan näkö- tai kuuloetäisyydellä vakituiselta tai vapaa-ajan asunnoltasi?

Taustatiedot

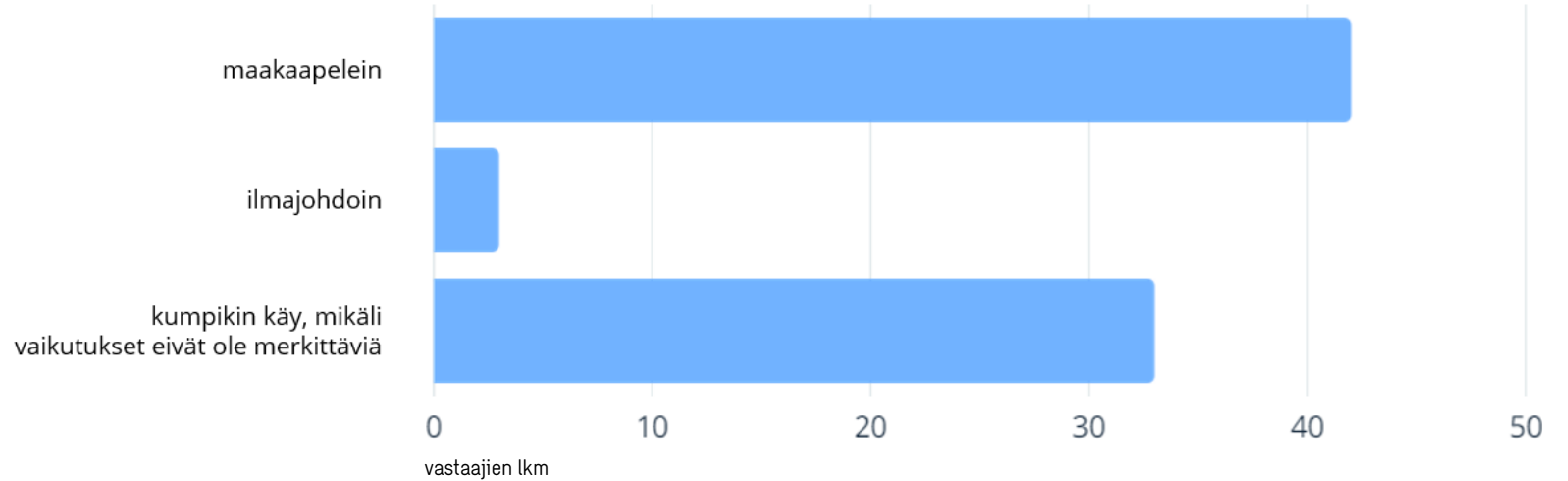
- Vastaajia pyydettiin kertomaan kokemuksia tuulivoimasta kysymyksellä, ovatko he käyneet jonkin voimassa olevan tuulivoimapuiston alueella (Suomessa tai ulkomailla)
 - Vastanneista 14 % on käynyt tuulivoimapuiston alueella, 56 % lähistöllä
 - Tuulivoimapuistojen alueista on käyty lissä, Kalajoella, Kemissä, Simossa, Raahessa ja Ahvenanmaalla sekä mm. Keski-Euroopassa ja Iso-Britanniassa
- Tuulivoimapuistoihin tutustuneilta pyydettiin lisäksi ajatuksia, joita käynti herätti:
 - Suuria rakenteita, osa näkee asian negatiivisena ja osa positiivisena
 - Ääni kuuluu, myös matalataajuinen, näkyviä maisemassa, myös välke
 - Ympäristövaikutukset nousevat esille
 - Tiestön ja sähkölinjojen maastokäytävät pirstovat metsiä
 - Tuottavat puhdasta sähköä, paikallinen tuotanto
 - Energiantuotanto heikkoa, ”seisovat paljon”
 - Tuotettu energia ei hyödytä lähialueita
 - Osa ei halua asua tuulivoimaloiden lähellä

Oletko käynyt jonkin olemassa olevan tuulivoimapuiston alueella (Suomessa tai ulkomailla)?

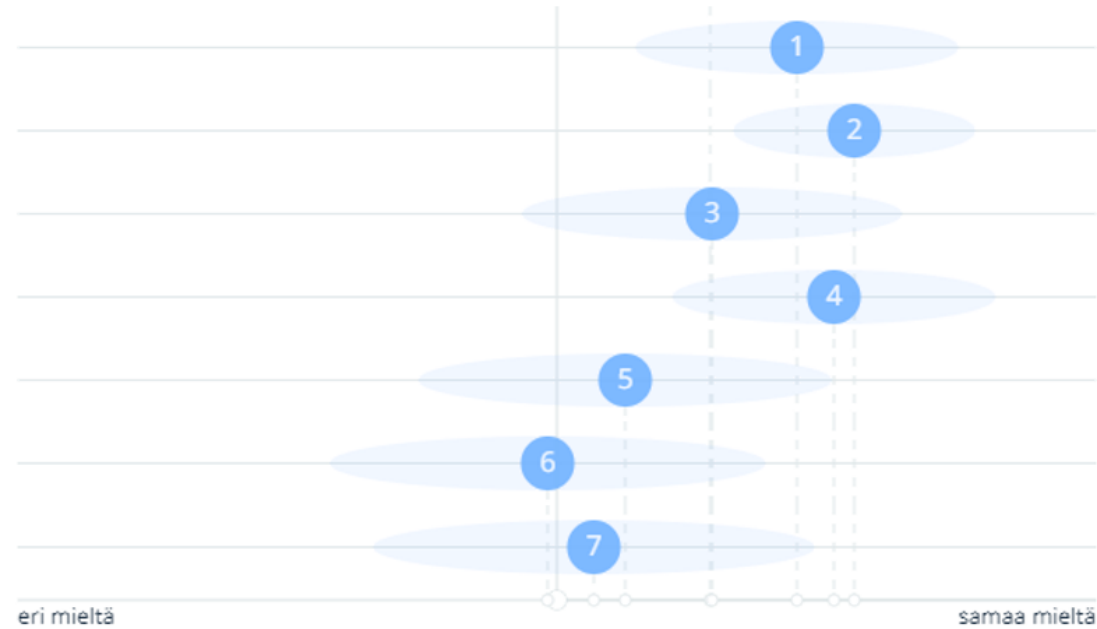
Taustatiedot

Tulisiko tuulivoimapuiston sisäinen sähkönsiirto toteuttaa mielestäsi:

- Vastanneista reilu puolet (54 %) toivoo tuulivoimapuiston sisäisen sähkönsiirron toteutettavaksi maakaapelein
- Kuitenkin 42 % katsoo, että kumpikin sähkönsiirtovaihtoehto käy, mikäli vaikutukset eivät ole merkittäviä
- Kommenteissa on tuotu esille:
 - Sähkölinojen osalta ympäristöä pirstova vaikutus tulee huomioida
 - Maanomistajien huomiointi tärkeää, mm. korvaukset
 - Maakaapelin odotetaan aiheuttavan vähemmän ympäristövaikutuksia (mm. linnustolle) ja vähentävän metsien pienemmän hakkuutarpeen vuoksi ilmastovaikutuksia
 - Ilmajohdoin on alttiimpi myrskyvahingoille

Taustatiedot

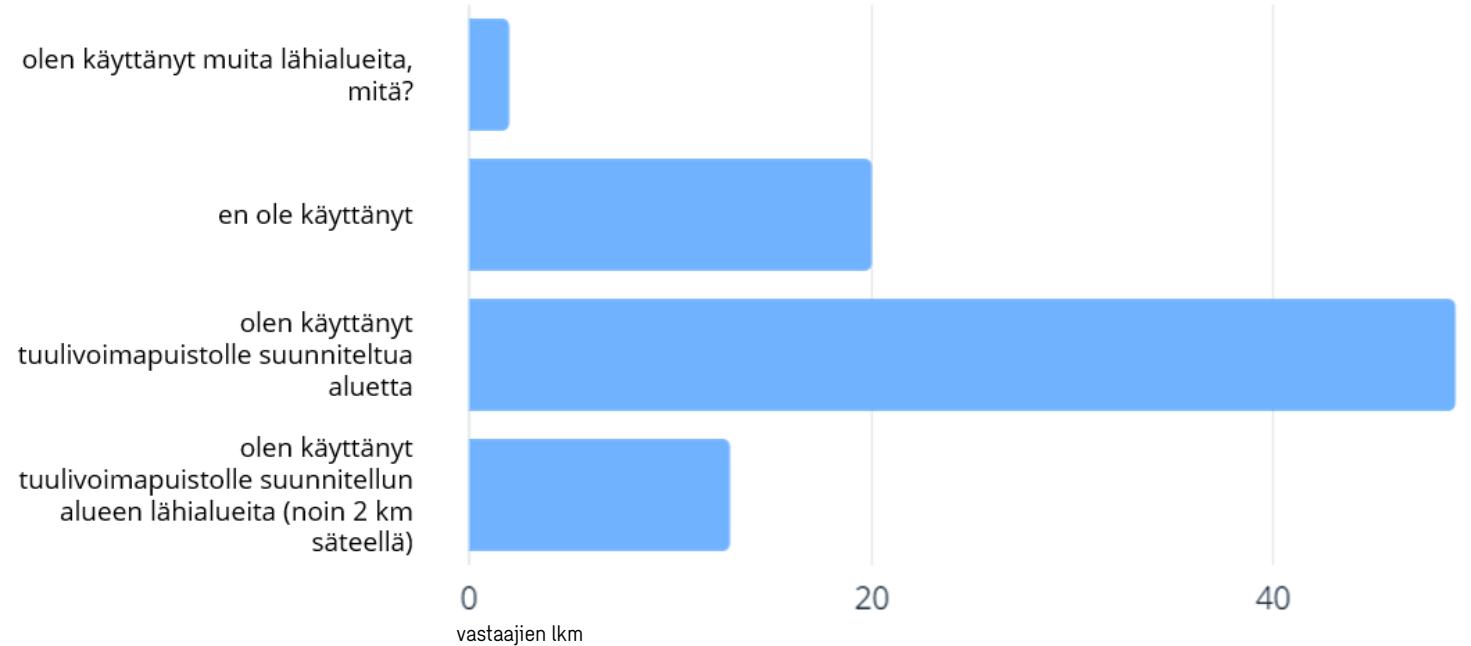
Arvioi väitettä:

1. ilmastonmuutos on vakava ongelma
2. olen perehtynyt tuulivoiman hyötyihin ja haittoihin
3. tuulivoima on ympäristöystävällinen tapa tuottaa energiaa
4. uusiutuvan energian (mm. tuulivoima, aurinkovoima) tuotanto on tärkeää Suomessa
5. toivon Suomeen lisää tuulivoimaloita
6. toivon kotikuntaani lisää tuulivoimaloita
7. Ponteman tuulivoimahanke voidaan toteuttaa onnistuneesti ja vastuullisesti

- Vastaajat pitävät keskimäärin ilmastonmuutosta vakavana ongelmana, uusiutuvan energian tuotantoa tärkeänä Suomessa sekä tuulivoimaa ympäristöystävällisenä tapana tuottaa energiaa
- Vastaajat myös katsovat keskimäärin olevansa perehtyneitä tuulivoiman hyötyihin ja haittoihin
- Keskimäärin usea toivoo Suomeen lisää tuulivoimaloita, mutta vastaukset tämän väitteen osalta jakaantuvat ”samaa mieltä” olevien ja ”eri mieltä” olevien kesken
- Vastaajista harvempi toivoo voimaloita omaan kotikuntaansa, mutta väite jakaa vastaajia
- Mahdollisuuteen Ponteman tuulivoimahankkeen onnistuneeseen ja vastuulliseen toteuttamiseen uskoo usea vastanneista, tämäkin väite jakaa vastaajia

Suunnittelualue

Oletko käyttänyt suunnitellun tuulivoimapuiston lähialueita virkistykseen tms.?

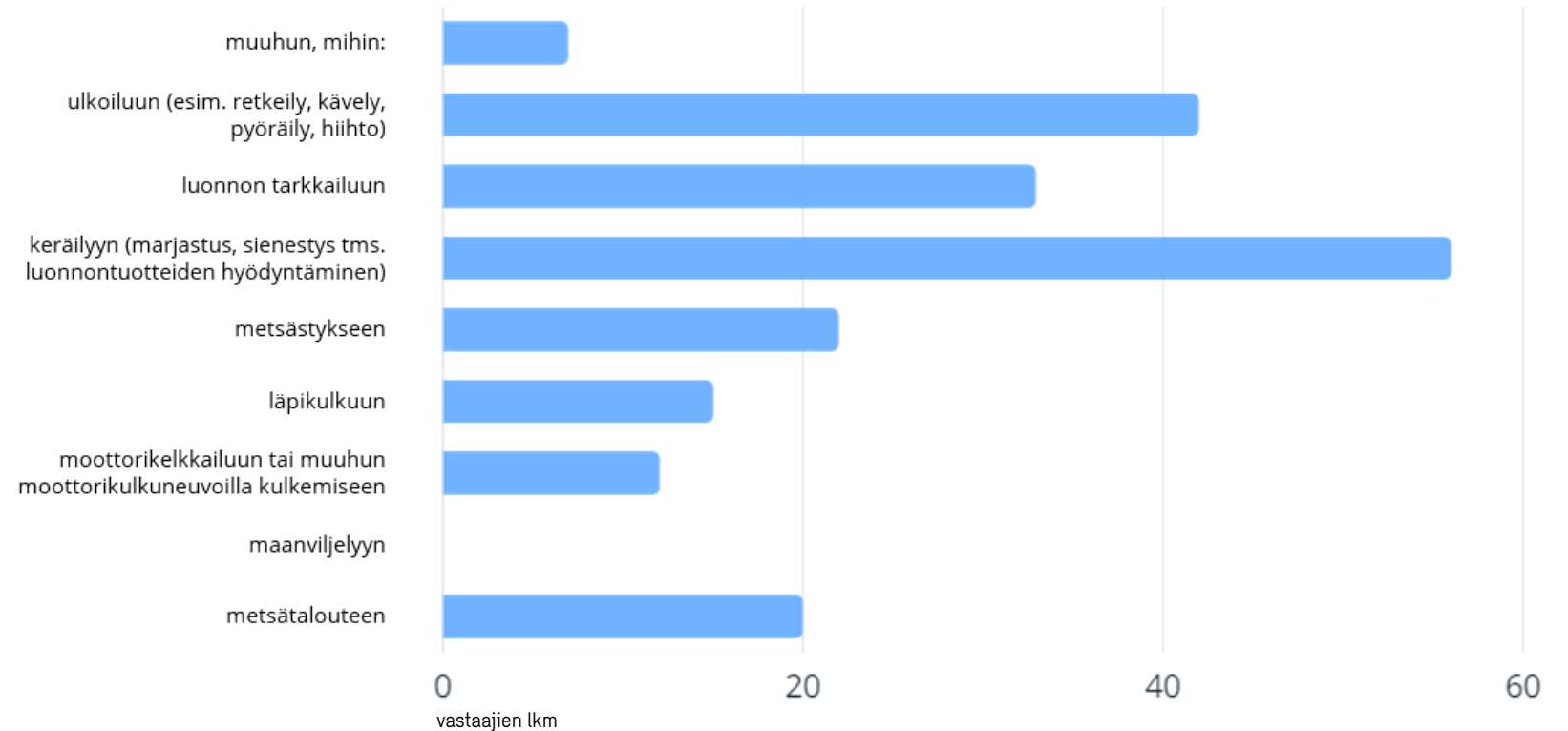

- Vastaajilta kysyttiin, ovatko he käyttäneet suunnitellun tuulivoimapuiston lähialueita virkistykseen tai muuhun vastaavaan
- Vastanneista suurin osa (58 %) on käyttänyt tuulivoimapuistolle suunniteltua aluetta, ja 16 % lähialueita (noin 2 kilometrin säteellä) ja lisäksi 2 % muita lähialueita (Sanginjärveä tai Juorkunan lähialueita)
- Vastanneista vajaa neljännes (24 %) ei ole käyttänyt alueita

Suunnittelualue

- Niiltä vastanneilta, jotka kertovat käyttäneensä joko hankealuetta tai sen lähialueita, kysyttiin millaiseen virkistykseen tai muuhun olet käyttänyt alueita. Vaihtoehtoja pystyi valitsemaan useamman
- Suurin osa vastanneista on käyttänyt alueita keräilyyn, usea myös ulkoiluun
- Alueella myös tarkkaillaan luontoa ja metsästetään, lisäksi aluetta käytetään läpikulkuun ja moottorikelkkailuun tai muuhun moottorikulkuneuvoilla kulkemiseen
- Alueella harjoitetaan metsätaloutta, mutta yksikään vastanneista ei harjoita alueella maanviljelyä
- Kohdassa ”muu..” on nostettu esiin kalastus, rauhoittuminen/alueen rauhallisuus, alueella oleva eräkämpä sekä lintujen rengastus

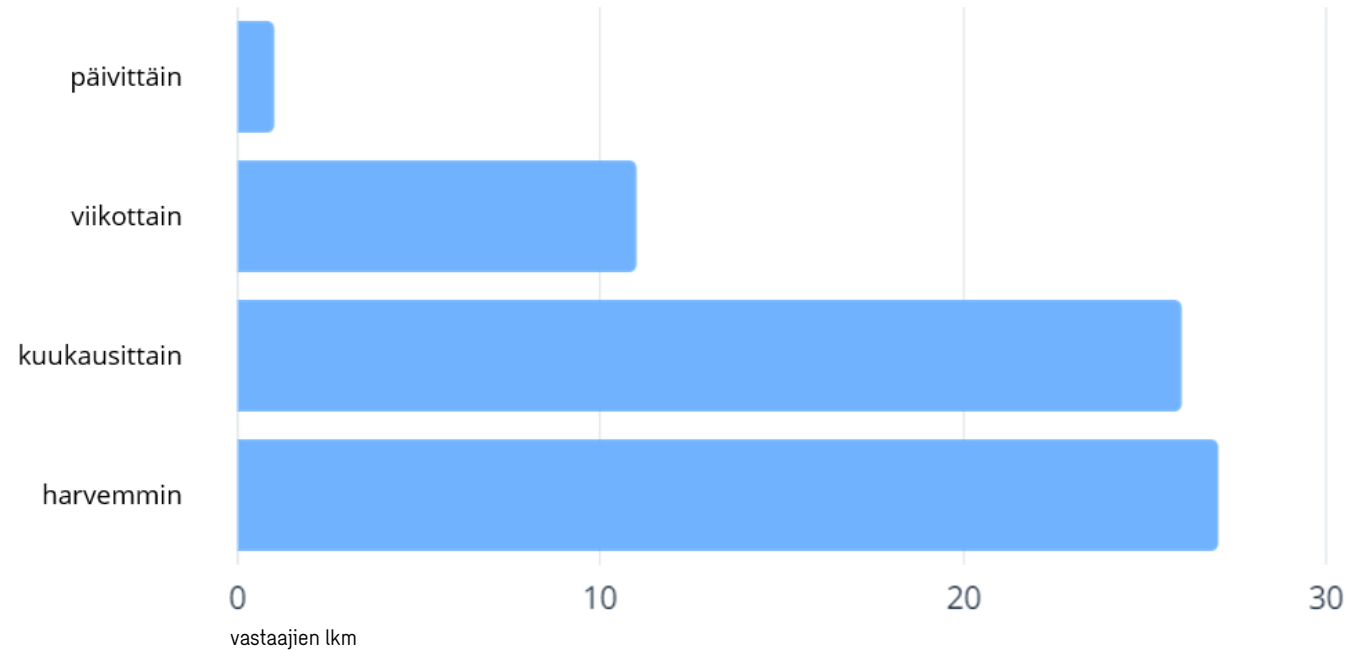
Millaiseen virkistykseen tai muuhun olet käyttänyt alueita (voit valita useamman)?

Suunnittelualue

- Vastaajilta kysyttiin myös arviota, kuinka usein he liikkuvat alueella
- Vastanneista yksi kertoo liikkuvansa päivittäin, 18 % viikottain ja 42 % kuukausittain
- Lähes puolet (44 %) liikkuu alueella harvemmin

Kuinka usein liikut suunnitellulla tuulivoimapuiston alueella tai sen välittömässä läheisyydessä?

Suunnittelualue

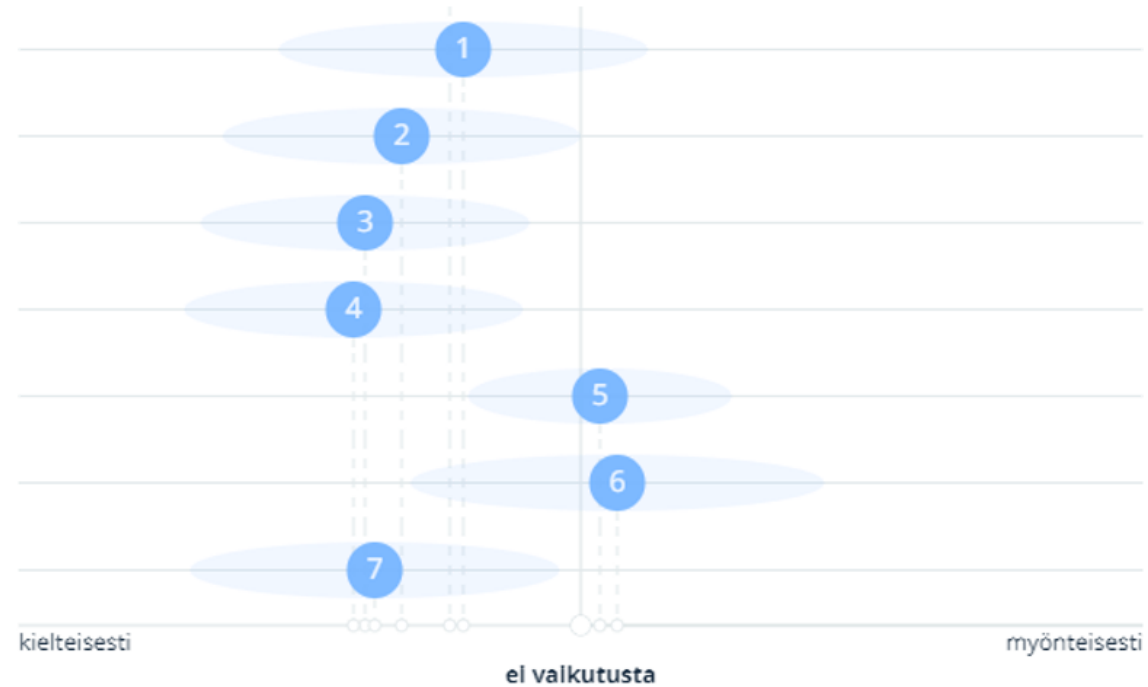
1. Miten hyvin tuulivoimapuisto sopii mielestäsi Ponteman alueelle?

- Suunnittelualueen osalta kysyttiin lopuksi, miten hyvin tuulivoimapuisto sopii vastaajien mielestä Ponteman alueelle
- Vastanneet pitivät aluetta keskimäärin huonosti sopivana tuulivoimalle:
 - kolmasosa (33 %) näkee alueen erittäin huonosti tuulivoimalle sopivaksi, 13 % huonosti
 - 23 % katsoo, että alue sopii tuulivoimalle hyvin, 23 % että erittäin hyvin
 - Vastanneista 10 % on valinnut vaihtoehdon asteikon keskiväliltä, eli vaihtoehdon jossa ei oteta kantaa tai ei osata sanoa
 - Vakituiset asukkaat katsovat puiston sopivan alueelle keskimäärin hyvin, kun taas vapaa-ajanasukkaat huonosti
 - Alueen tai lähialueen maanomistajat näkevät alueen huonommin tuulivoimalle soveltuvaksi kuin ne, jotka eivät omista maata alueelta tai lähialueelta
- Niiltä, joiden mielestä tuulivoimapuisto sopii Ponteman alueelle huonosti tai erittäin huonosti, kysyttiin ajatuksia siitä, minkä vuoksi Ponteman alue on epäsopiva tuulivoimapuistolle. Vastauksissa korostuvat:
 - Alueen erämainen luonne, alueen suoluonto ja virkistysmahdollisuudet
 - Alueella asuvien eläinten (erityisesti petoeläinten) pelätään etsivän uusia asuinalueita ja tulevan asutuksen lomaan
 - Alueen keräilymahdollisuudet sekä metsästys- ja kalastusmahdollisuudet, joiden pelätään kärsivän
 - Alueella ja lähialueella mökkeillään
 - Lähialueella kulttuurimaisemia, joiden maisema-arvot kärsivät
 - Osa katsoo, että tuulivoimaloita ei tulisi rakentaa mihinkään, osa suosittelee merituulivoimaa manneralueiden sijaan

Vaikutusten arviointi

- Vastaajat arvioivat vaikutukset keskimäärin negatiiviseksi, erityisesti lähialueiden asuinmahdollisuudet ja asuinympäristön viihtyisyys sekä virkistys- ja harrastusmahdollisuudet
- Kiinteistöjen ja asuntojen arvoon hankkeen pelätään myös vaikuttavan kielteisesti, samoin vastaajan elämänlaatuun
- Keskimäärin kielteisiksi arvioiduissa kohdissa vastaukset jakaantuvat erityisesti kielteisten ja ”ei vaikutusta” – vastanneiden kesken
- Myönteisinä nähdään vaikutukset omaan toimeentuloon, tosin vastauksissa on valittu eniten vaihtoehtoa ”ei vaikutusta”
- Myönteisiksi arvioidaan myös vaikutukset alueen ja lähialueen tiestön kuntoon, tosin tämäkin kysymys jakaa vastaajia

Kuinka hanke vaikuttaa mielestäsi

1. oman elämäsi laatuun?

2. asuinympäristösi / vapaa-ajan asuinympäristösi viihtyisyyteen?

3. lähialueen virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiin?

4. lähialueiden asumismahdollisuuksiin (vakituinen ja loma-asuminen)?

5. omaan toimeentuloosi?

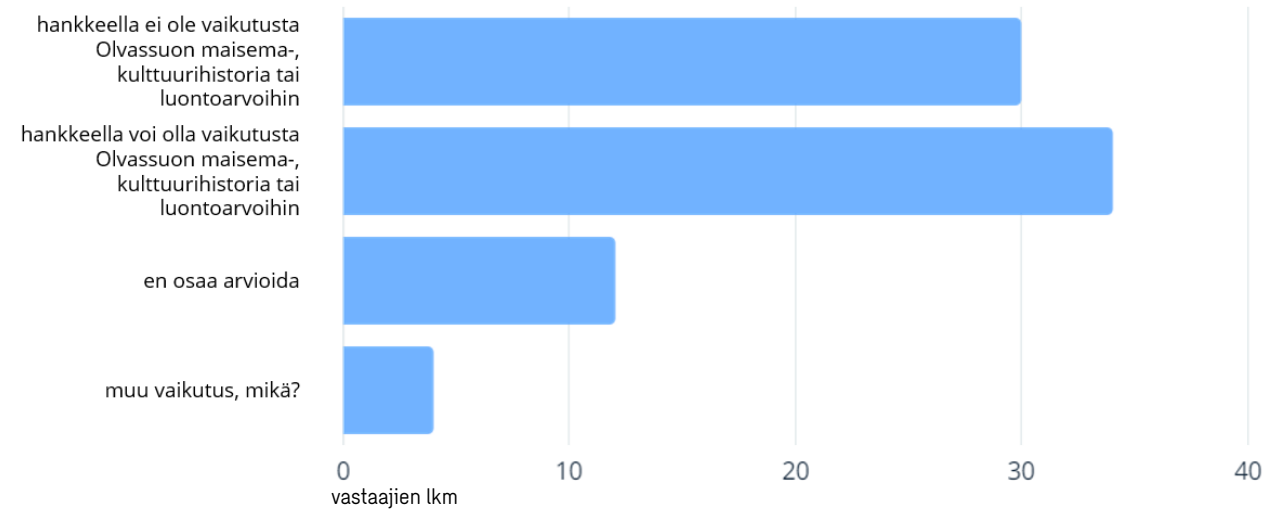
6. alueen ja lähialueen tiestön kuntoon (liikennevaikutukset)?

7. alueen ja lähialueiden kiinteistöjen tai asuntojen arvoon?

Ympäristövaikutukset

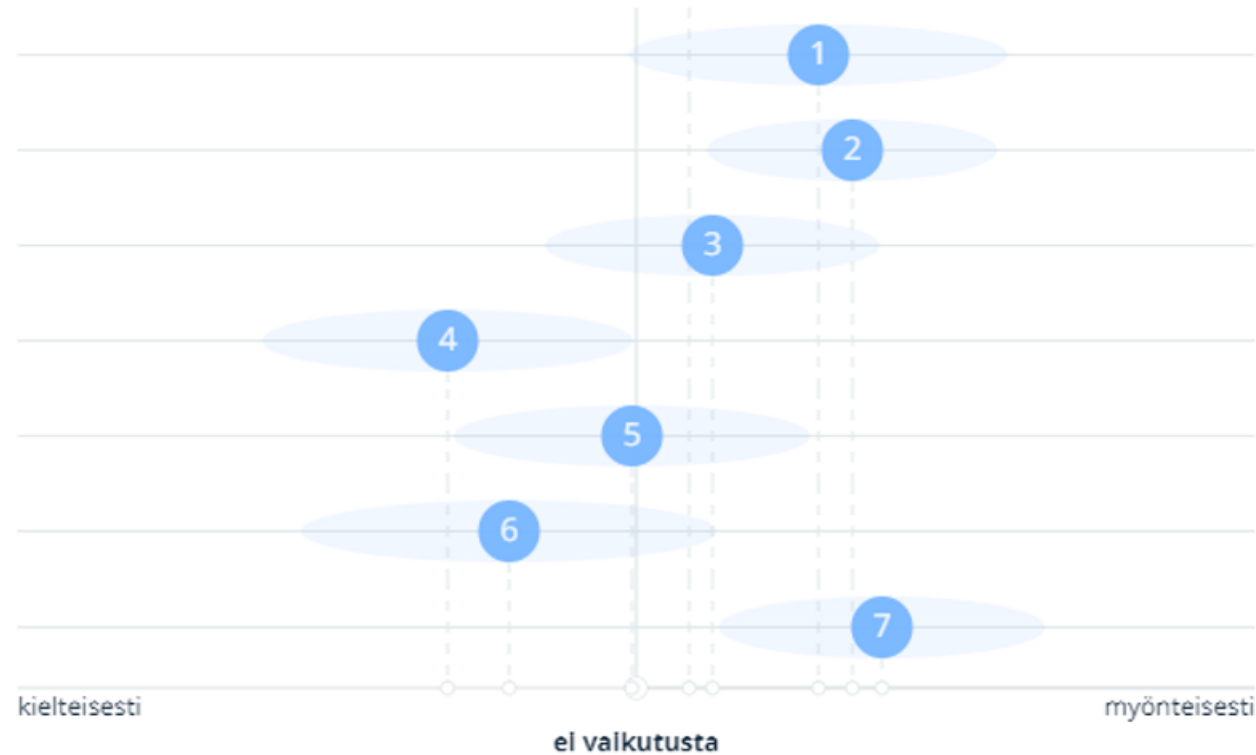
- Vastaajilta kysyttiin lisäksi mielipidettä vaikuttaako tuulivoimahanke Olvassuohon
 - Vastanneista usea (43 %) katsoo, että hankkeella voi olla vaikutusta Olvassuon maisema-, kulttuurihistoria- tai luonnonarvoihin
 - Kuitenkin vastanneista 38 % katsoo, että hankkeella ei ole vaikutusta
 - 15 % ei osaa arvioida
 - Kohdassa ”muu vaikutus, mikä” on tuotu myös esille negatiivisia vaikutuksia, yksi vastanneista toteaa, että hanke vaikuttaa jos niin haluaa nähdä
- Vastanneilta, jotka katsovat, että vaikutuksia voi olla, kysyttiin lisäksi millaisia vaikutuksia he odottavat. Vastauksissa korostuvat:
 - Maiseman/luonnonmaiseman rikkoutuminen, omaleimaisuuden häviäminen
 - Mainehaitta kunnalle
 - Mahdollisuus maailmanperintökohteeksi pilataan
 - Vaikutukset luonnonympäristölle, vaikutukset suoluonnolle ja vesitaseelle

Kuinka tuulivoimahanke vaikuttaa mielestäsi Olvassuon statukseen valtakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena tai mahdolliseen statukseen UNESCO:n maailmanperintökohteena?

Työllisyys- ja taloudelliset vaikutukset

- Vastaajilta pyydettiin myös arviota työllisyys- ja taloudellisista vaikutuksista
- Vastaajat näkevät hankkeen vaikutukset alueen matkailuun ja imagoon keskimäärin kielteisinä
- Vastaajat katsovat keskimäärin, että hankkeella voi olla myönteisiä vaikutuksia alueen työllisyyteen ja elinvoimaisuuteen, alueen palveluihin sekä talouteen
- Kohdissa alueen työllisyydestä ja palveluista yleisin vastaus on kuitenkin ”ei vaikutusta”
- Vaikutuksista alueen muihin elinkeinoihin yleisin vastaus on ”ei vaikutusta”

Kuinka hanke vaikuttaa mielestäsi

1. alueen elinvoimaisuuteen?

2. alueen työllisyyteen?

3. alueen palveluihin?

4. alueen matkailuun?

5. alueen muihin elinkeinoihin?

6. alueen imagoon?

7. alueen talouteen?

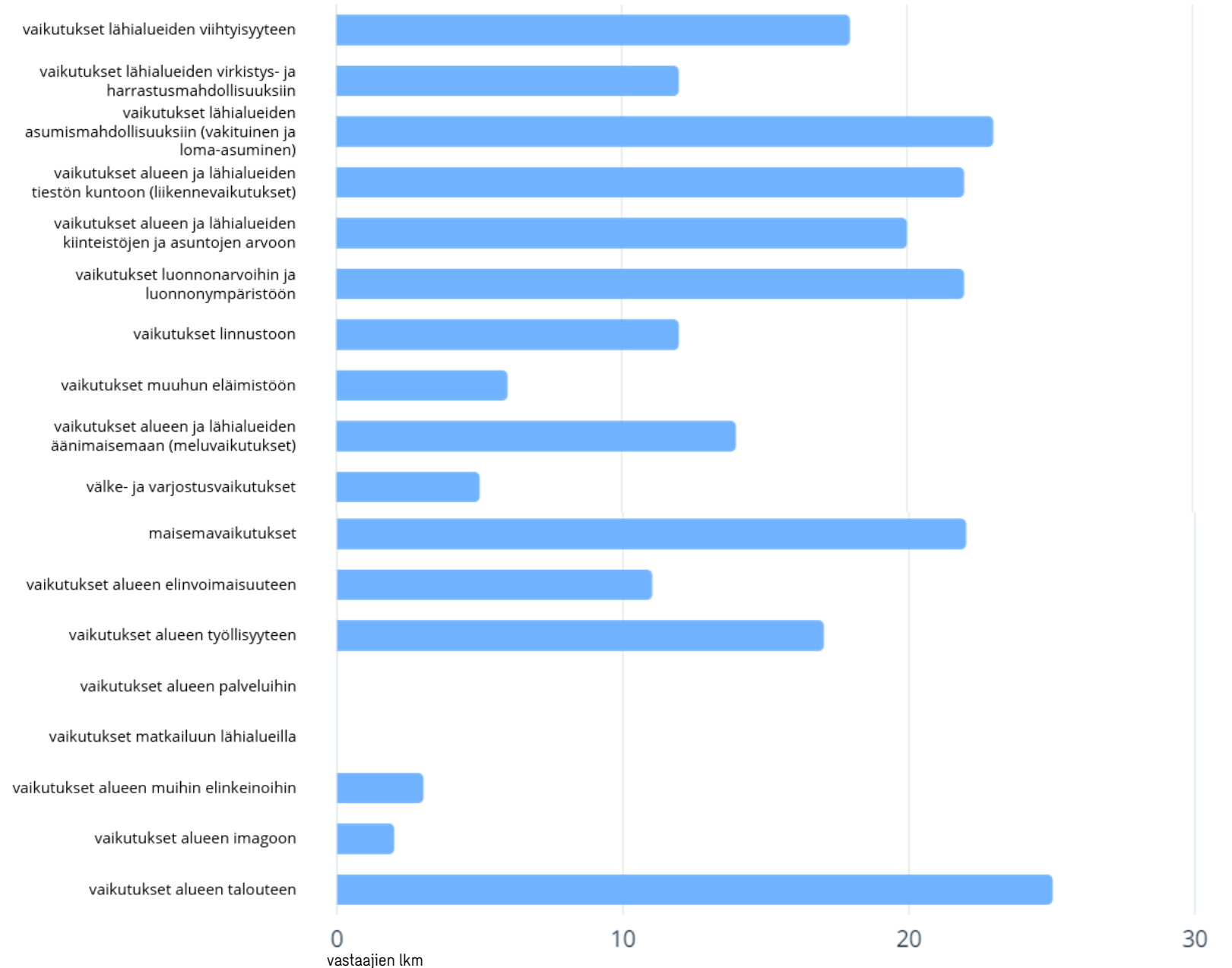
Muita vaikutuksia

- Vastaajia pyydettiin kirjaamaan mahdolliset muut vaikutukset, joita he arvelevat tuulivoimapuistolla olevan, ja joita tulisi arvioida
- Vastauksista nousee esille:
 - Luontoarvot, nykyisten arvojen säilytys, linnustovaikutukset
 - Vaikutukset kunnan verotuloihin
 - Työllisyysvaikutukset (joiden katsotaan olevan vähäisiä)
 - Vaikutukset lähiympäristön maaomaisuuden ja kiinteistöjen arvoihin
 - Tuulivoimapuiston toiminnan lopetuksen jälkeinen voimaloiden purkaminen
 - Maanvuokrasopimusten sisältö
 - Tuulivoiman rakentamisen kokonaisuuden pohdinta laajemmalla tasolla kuin yhden kunnan osalla
 - Vuorovaikutus hankkeen edetessä
 - Meluvaikutukset, infraääni
 - Tehtyjen mittausten ja mallinnusten ajantasaisuus
 - Voimajohtojen vaikutukset (sähkömagneettinen säteily)
 - Jos tuulivoimapuisto rakennetaan, tulisi voimaloita tehdä mahdollisimman paljon

Toiminnan aikaiset vaikutukset

- Vastaajilta pyydettiin näkemystä, mitkä ovat tuulivoimapuiston toiminnan aikaisista vaikutuksista merkittävimmät
- Vaihtoehdoista pystyi valitsemaan enintään kolme
- Vastaajat näkevät merkittävimpinä vaikutukset alueen talouteen sekä vaikutukset lähialueiden asumismahdollisuuksiin
- Myös vaikutukset luonnonarvoihin ja luonnonympäristöön, liikennevaikutukset ja maisemavaikutukset nähdään merkittävinä
- Vastanneista yksikään ei ole nostanut vaikutuksia alueen palveluihin tai matkailuun merkittävimiksi vaikutuksiksi

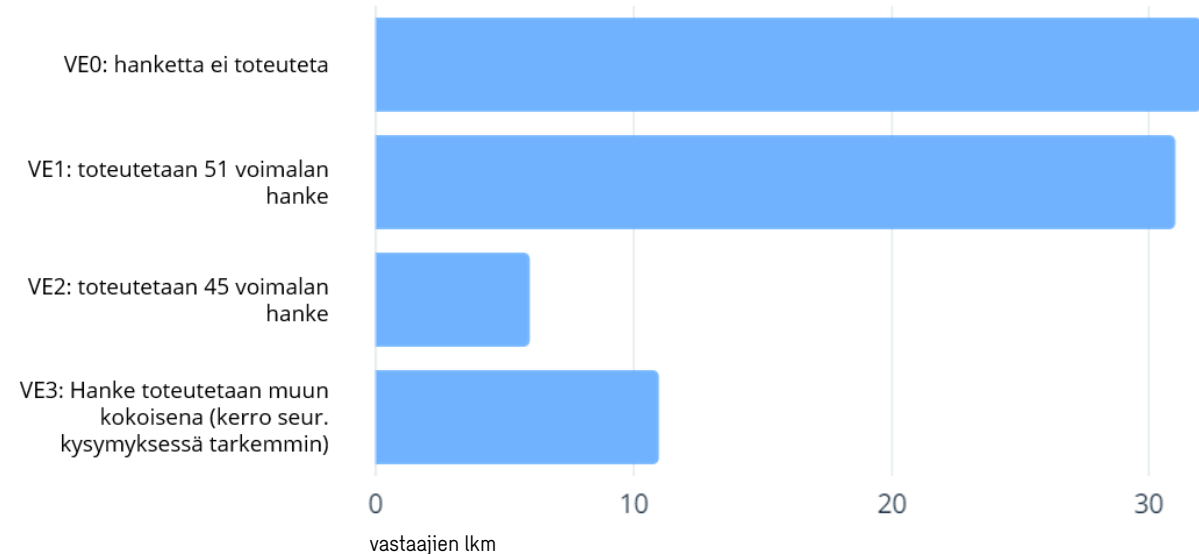
Mitkä ovat mielestäsi tuulivoimapuistohankkeen toiminnan aikaiset kolme (3) merkittävintä vaikutusta?

YVA-vaihtoehdot

- Vastaajia pyydettiin vielä kertomaan, mitä YVA-menettelyssä tutkittavista vaihtoehdoista he kannattavat
- Vaihtoehdoista kolmas oli jätetty avoimeksi, jolloin vastaaja pystyy itse kertomaan näkemyksensä
- Vastanneista iso osa, 40 % pitää kannatettavimpana vaihtoehtoa 0 (hanketta ei toteuteta)
- Niistä vastaajista, jotka näkevät tuulivoimaloiden toteuttamisen kannatettavana, 39 % kannattaa vaihtoehtoa 1 (toteutetaan 51 voimalan hanke), 8 % vaihtoehtoa 2 (toteutetaan 45 voimalan hanke)
- Vaihtoehtoa 3 kannattaa 14 % vastanneista.
- Vastaajat esittävät vaihtoehdoksi:
 - Ponteman välitön ympäristö tulisi säästää
 - Pontemanjärven eteläpuolinen alue tulisi säästää
 - Myös Nuanjärven alue säästettäisiin
 - Asutukselle 4 kilometrin suojaetäisyys (alueelle voitaisiin toteuttaa 26 voimalaa), toinen esitys 3 km suojaetäisyydestä
 - Korkeintaan 20 voimalaa olevalle tiealueelle
 - 26/44 ja 27/33 aiheuttavat suurimmat maisemahaitat
 - Voimaloiden määrän voisi tuplata

Ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA) tutkitaan kolmea vaihtoehtoa. Mitä vaihtoehtoa kannatat?

Muut energiantuotantomuodot

- Mikäli vastaaja kertoi kannattavansa vaihtoehtoa 0 (hanketta ei toteuteta), pyydettiin häntä kertomaan, minkälaiset energiantuotantomuodot näkee kannatettavana. Vastauksissa tuotiin esille:
 - Ydinvoima
 - Aurinkovoima
 - Turve
 - Puu
 - Vesivoima (jo valjastetuissa joissa), merivesivoima
 - Vety
 - Maalämpö
 - Tuulivoima asumattomilla alueilla, jos muokatuilla alueilla (esim. käytetyt turvetuotantoalueet)
 - Tuulivoima merialueilla
 - Energian säästö
- Yksi vastaaja toivoo maakuntatason pohdintaa kokonaisuus huomioiden (mm. Utajärven tuottama vesivoima), usea vastaaja näkee vesivoimatuotannon tuovan riittävästi energiantuotannon kokonaisuuteen kunnan osalta

Kommentit vaihtoehtoihin

- Vastaajat pystyivät myös vapaasti kommentoimaan vaihtoehtoja. Seuraavia näkökohtia nousi esille:
 - Ei tuhota erämaisuuutta
 - Jos rakennetaan, rakennetaan niin paljon kuin mahdollista
 - Alueelle suunniteltu voimalamäärä liian suuri
 - Tuulivoimahankkeen elinkaareen suhteutettuna kustannukset ja vaikutukset suuria ja negatiivisia
 - Käytön päättymisen jälkeinen purkaminen ja alueen ennallistaminen epävarmaa

Muuta palautetta

- Lopuksi vastaajat saivat vielä jättää palautetta hankkeeseen. Seuraavia kommentteja on esitetty:
 - ” Tuulivoima on aina hyvä asia. ”
 - ” Luonnon ehdoilla pitäisi nykyaikana mennä ja keskittää rakentaminen jo muokattuun maisemaan esim. valtateiden varteen. ”
 - ” Sitten kun tuulella tehty energia saadaan varastoitua niin, että sitä voidaan käyttää tyynellä ilmalla ja paukku pakkasilla, sitten kannatan tuulta. ”
 - ” Toivottavasti lähialueiden (vakituiset) asukkaat saavat rahallista kompensatiota, vaikka eivät omistaisi puistoalueelta maita. ”
 - ” Alueen asukkaista ja mökkiläisiä on informoitu erittäin huonosti. Informaatio on ollut yleisluonteista ja esitetyt vaikutustulokset ovat olleet puutteellisia ja vanhentuneita. Konkretia toteutussuunnitelmista on puuttunut. Havainnekuvat ovat puuttuneet. Mitään tietoa ei ole, miten toimitaan ja kuka vastaisi tuulimyllyjen purkamisesta toiminnan loppumisen jälkeen ”
 - ” Tuulivoimalat sijoitettava rannikoille ja merialueille eikä erämaahan! ”
- Kaikki kommentit on käyty läpi ja huomioidaan YVA-menettelyssä tarvittaessa. Kommentit on viety tiedoksi myös hankevastaavalle.